

t zijn studio in Beijing de performance die in 2012 hield gedurende 81 da-oor te markeren. Nam hij zichzelf Slapend, werkend, it - alles zette hij op Binnen 46 uur had- n de site gesloten, al 5,2 miljoen n. In deze zaal staat hem: een surveil- en sokkel gemaakt lijst marmer, het

materiaal waar monumenten van worden gemaakt, dus ook het object dat voor hem symbool is van deze tijd.

De twee andere zalen zijn letterlijk behangen met zijn iCloud, dat wil zeggen met ruim 16.500 foto's, in chronologische volgorde, vanaf zijn eerste bezoek aan Lesbos in december 2015. Sindsdien heeft hij voor het wereldomvattende project #SafePassage kampen bezocht in onder meer Syrië, Turkije, Italië, Frankrijk en, drie weken geleden, in Kenia waar hij nu bezig is een documentaire op te

nemen. Het is zowel een mondiaal als een persoonlijk verhaal. Op heel veel foto's zien we de kunstenaar bij ontmoetingen met vluchtelingen. Een van de sterkste beelden uit die overweldigende hoeveelheid is van Ai die op een strand met een glinsterende reddingsdeken wappert. Daarin zit alles samengebald, alle woede, verzet en wanhoop van deze ene vluchteling namens al die anderen.

Foam Magazine van gastredacteur Ai Weiwei € 22,50.
Uitzending College Tour, 23 sept.

Ballet vraagt meer dan hoge benen en wat gestrekte tenen

Dans

Hollandse Meesters, Toer van Schaik 80

Door Het Nationale Ballet. Gezien: 14/9, Amsterdam. Herh. t/m 25/9. www.operaballet.nl

Toer van Schayk wordt 80 en hij geeft Het Nationale Ballet twee cadeaus. Een gaaf nieuw duet, melancholisch, maar niet zwaarmoedig. Het grootste geschenk is *Requiem*. Want in het groot bezette ballet uit 1990, op Mozarts dodenmis, is duidelijk te zien hoe hij 34 dansers naar een hoger niveau tilt en laat ruiken aan een benadering van dans die méér vraagt dan hoge benen en gestrekte tenen.

Net als de muziek is de choreografie vol dynamische variatie. Er zijn zuigende groepsformaties en kleiner bezette delen en, vooral, dansers die bezig zijn met lading, intentie, energie en ruimtelijkheid van de choreografie.

Daarbij schuift Van Schayk ook minder bekende dansers naar voren die uitblinken in expressiviteit: Floor Eimers, Anatole Babenko, Clemens Fröhlich, Nathan Brhane. Zij geven overtuigingskracht aan het ballet, dat een aanklacht is tegen de manier waarop de mensheid met de natuur omgaat, zoals in korte filmfragment van onder andere de olifantenjacht is te zien.

Jammer dus dat niet het hele programma aan Van Schayk is gewijd. Nu staat zijn werk naast *Vier Letzte Lieder*, waarin wel de bewegingen van Rudi van Dantzig's choreografie te zien zijn, maar helaas nauwelijks de emotionele expressie. In *Adagio Hammerklavier* van Hans van Manen is die stevig in de bewegingscompositie en -regie verankerd. Dat ballet is daardoor niet stuk te krijgen. In geen honderd jaar.

Francine van der Wiel